

Halasi Tükör

I. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

Megjelenik kéthetente, pénteken ● ára: 5 Ft

KISKUNHALAS, 1987. ÁPRILIS 17.

Vihar a teho körül

Április végéig még pótlékmentes

Szerda, ügyfélfogadási nap a tanácsházán. Az adó-csoport előtt a folyosó végéig gyűrűző emberfolyam. Mindenki a most kipostázott településfejlesztési hozzájárulás ügyében várakozik.

Az előzmények: első nekifutásra a lakosság nemet mondott az előterjesztésre, végül a második nekigyűrűzésre sikerült megszerezni az előírt többségi szavazatot. Ennek nyomán a városi tanács 1986. június 30-án, négyes számú rendeletében állapította meg a településfejlesztési hozzájárulás fizetését, annak szabályait. Az cíltelt csaknem egy év alatt a dolog jórészt feledésbe is ment. Az adócsoport munkatársai nemrég kezdték meg a fizetésre kötelező határozatok postázását. Az indulatok megint magasra csaptak. Teho-ügyben Szabó Béla csoportvezetőnél tájékoztunk.

KI MENNYIT FIZET?

A rendelet Kiskunhalas közigazgatási belterületére terjed ki. Akinek itt lakásbérlete, tulajdonon alapuló lakáshasználata van, ezen felül üdülővel, műhellyel üzlettel, műteremmel, beépíthető lakó- és üdülőtelek ingatlanokkal rendelkezik, fizetni köteles. Haszonélvezetnél a tulaj-

donos helyett ez a haszonélvezőt terheli. A hozzájárulás mértéke: személyi tulajdonú lakásonként, tartós használatban levő egyéb ingatlanonként évi 600 forint, lakásbérleti, társbérleti jogviszonyon alapuló lakáshasználat esetén évi 420 forint. Az adót 1987-től 1990-ig, 4 éven át kell fizetni.

MENTESSÉG ÉS MÉRSÉKLÉS

Mentesül a fizetés alól az, akinek az egy főre számított jövedelme a megelőző évben nem haladta meg a havi 2500 forintot. Ez a mentességi jövedelemhatár a kettő- és többgyermekes családoknál, az egyedülálló, a nyugdíjas, a rokkant, a vak és a gyermekét egyedül nevelő személyénél 3000 forint.

Minden befizetett háromezer forint után egy évre mentesül a fizetés alól az is, aki a városban 1986 és 1990 között a műszaki infrastruktúra megvalósításához pénzzel hozzájárult. Ezen kívül kérelemre egyéb körülmények alapján mérséklés adható. Aki a szavazáskor kijelentette, hogy jövedelme

alatta van az előírtnak, azt már figyelmen kívül is hagyták. Így kétezeröttszázan hivatalból élvezik a mentességet. A fizetésre nem kötelezettek közül sokan kaptak határozatot. Ők személyesen az adócsoportnál (nyugdíjszelvény-nyel) vagy levélben rendezhetik ügyüket.

SOKAN PANASZKODNAK

Az előkészítő munka január óta folyik, több mint hétezer kartont kellett átvizsgálni. Mindenkinek április végéig módjában áll az első részletet pótlékmentesen befizetnie, a határozatnak a március 15-i határidőre vonatkozó részét nem kell figyelembe venni. Azért küldtek csak egy csekket, mert úgy vélték, hogy az ilyen előre kiküldött papírt sokan eldobják, s az éves adóbevallások miatt a lakosok többsége egyébként is be-megy a tanácsra.

Sokan panaszkodnak, hogy téves, pontatlan a határozat, volt aki csak csekket kapott, de a fizetendő összeg rovata üres volt. Sőt elhalálozottak is postáztak fizetési felhívást. Ezekért a tanácsiak elnézést kérnek, s továbbra is foglalkoznak a legkülönbözőbb kérésekkel, panaszokkal. Csak egyfajta reklamációt nem tudnak vizsgálni: volt, aki azt vitatta, hogy egyáltalán megvan-e a településfejlesztési hozzájárulás bevezetéséhez szükséges számú szavazat.

Dr. Horváth Róbert

Van-e AIDS-fertőzött Kiskunhalason?

Korunk egyik legveszélyesebb betegsége az AIDS. 1987. február végéig 107 fertőzést és két megbetegedést észleltek Magyarországon. Az egyik beteg már meghalt. Vértömlesztés során „kapta meg” akkor, amikor még nem szűrték a véradokat.

1985-ben az Egészségügyi Minisztérium rendlete alapján kivonták a forgalomból az addig használt külföldi vértérszítmenyeket, mivel AIDS-vírus-sal fertőzött is akadt közöttük. Azóta a véradásnál levett vért is egyenként és kötelezően AIDS-vizsgálatnak vetik alá. Gyakorlatilag nincs hazánkban veszélyben az, aki vérkezeléssel, vérévesztése miatt, vagy műtét közben vérrre illetve vértérszítmenyre szorul.

Az utóbbi hetekben városunkban is szárnyra kapott az aggasztó hír, mi-

szint találtak néhány AIDS-beteget. Dr. Pusztay György, a Semmelweis Kórház Véralóállomásának osztályvezető főorvosát kérdeztük: igaz-e, amit beszélnek?

— 1986. július 1-eje óta minden véradónknál, minden véradás alkalmával szűrővizsgálatot végzünk, s az eredmény eddig még negatív. Megnyugtathatok mindenkit: valamennyi véradónk teljesen egészséges, s eddig még nem kaptam hivatalos tájékoztatást arról, hogy ezzel a bajjal kezelnének a körzetünkhez tartozók közül bárkit.

— Úgy tudom, az AIDS-től való félelem miatt igencsak megcsappant a véradók száma.

— Így igaz. Sokkal kevesebb a véradónk, így a vér is, amire pedig nagy szükségünk van. Szeretnénk megnyugtanni régi és

leendő önkénteseinket: itt a véradáskor senki sem fertőződhet. Egyszer használatos tűkkel szúrunk és eldobunk minden szerelést is. Ha esetleg, a vizsgálat során mégis kiderülne valakiről, hogy AIDS-vírusa van, azt bizonyosan nem itt „szedte fel”. Az életmódjában keresendő az ok...

— Kik a leginkább veszélyeztetettek?

— Elsősorban a homoszexuálisok és a kábítószeresek.

— Ha valaki tudni szeretné, van-e AIDS-fertőzés, hová forduljon?

— A Bőr- és Nemibeteg-gondozó Intézetben kérjék a vizsgálatot. Nincs mitől tartaniuk, hiszen a folyosón senkiről sem lehet tudni, milyen betegsége van. A vizsgálat pedig a legnagyobb titoktartás kö-zepette folyik.

Hajdók Zsóka

Hol vannak az ünnepek?

Ha meghallom a szót, húsvét, akaratlanul is gyermekkorom eleve-nül meg szemem előtt...

Az alig négy éves apróság, ki apuci kezébe csimpaszkodva kopog Soroksár macskakövel kirakott járdáján. Agyamban a Zöld erdőben jártam... című versike és nem tudok semmit az ünnepről. Nem is sejtem, hogy a kereszténység legnagyobb ünnepét üljük — akarom mondani: járjuk —, hogy Krisztus feltámadásának kell örövendjünk, hogy vége a negyven napos böjt-nek, és újból ehetünk húst. Teszem ugra-bugra lépteimet, s ha apám megunja, rám emeli szesztől csillogó szemét és morgós kutya módjára ráncba szed.

Kétförintosokra gondolok. Szép sárgaréz érmékre, amiket néhol erőszakkal, másutt húzódozva dugdostak zsebembe...

Elértünk Terus nénihez. Apám előkotorta üvegcséjét, sokáig forgatta szénportól befeketült kezében, majd rázogatni kezdte tartalmát a néni vénülő fejére, s kellemes ünnepeket kívánt.

En következtem.

Agyam belobbant. Gyors egymás-utánban minden előszaladt, csak éppen az nem, amire úgy készültem. És ott álltam megsejyenyülve. Vizsgáltam a néne arcát. Ő mosolygott. Megingatta fejét, a pénztár-cája után nyúlt, s hogy nem akart boldogulni zárjával, felzokogtam és kirohantam az ajtón...

És egyre-másra tejték a húsvétok. Jött a nagy költözés: fővárosból „le” az Alföldre. Az öregszülőkhöz kerültünk. Ott bizony, már szűkség volt a locsolással megkeresett pénz-re, hisz cukrot csak akkor láttunk, ha anyámék elvétele látogatoba jöttek.

Soha nem felejttem el, hogyan locsoltunk meg egy aggastyánt, mondván: két forintért ezt is megesszük. Meghajtotta fejét, rőtögött, s látszott rajta: örömet szerezünk neki. Nyitotta a bugyellárisát és egy-egy zöld tízest nyomott a markunkba.

Hol van mindez?

Hol vannak a petőfis tízesek?

Sok év eltelt. Továbbtűntek a szép ünnepek, azok, melyeken az árok-part fűvében hanyatlt feküdve néztem a suhanó bárányfelhők közt le-föl szárnyaló madarakat...

És lassan kikoptam a húsvétolás-ból, jöllehet, ma már elmaradnak a húsvéti korbácsolások, a véget nem érő körmenetek és sajnos a kellemesebb hagyományok is, mint a komatáj küldés, a cifra fonatos kalács. Nem teszem ki lábam emeleti lakásom ajtaján, mert félek a részegektől, az ital okozta mámor-tól, hisz a magyar ember csak borral tud ünnepelni, ha nem, hát pálinkával, rummal, vagy jügó konyakkal; és mert sajnálom az el-kótyavetyélt időt. Régi szállóige, hogy az idő pénz, napjainkban mégis a legújkeletűbb...

Két fizetés sem elég. Pótolja az ember szabadiidejében, pihenőnap-jain, amivel tudja. Harmadosz-szó-lóval, pritaminpaprikával, kőműves segédmunkával a mérnök, plusz ügyeletekkel az orvos...

És mindemellett érzem, érezzük: sok széptől esünk el. Felnőttkori emlékek, húsvéti ünnepi történe-sék nélkül maradunk, s talán észre sem vesszük, hogy továbbvivői aligha, inkább megszakítói, megtagadói leszünk egy sokszázéves, kedves népi hagyománynak.

Milyen kár!...

Robotka István

A PIACON, 9-IG

Negyed hét múltott, szerda van, április 8. Álmos, maszatos reggel, nekünk városi lustálkodók-nak inkább még korahaj-nal. A csípős szél kiváltotta borzongás enyhe ide-gességgel párosul: lehet, hogy elkéstünk? Egyálta-lán: mikor kell kimenni egy hetipiacra, ha nem akar az ember lemaradni semmiről?!

Végigrohanunk a csar-nokon. Az ablakokba du-gott táblácskák 6 órai kez-dést hirdetnek, az üzlet-helyiségek zöme mégis zárva. Az U alakú épület közepe táján, a bejárat tö-vében egy néni ke arválok-dik, a Piaci Árus eleven szobraként, aki bizakodva lesi időtlen idők óta a Vevőt, az Igazit...

A kanyar után, a túlsó szárnyban furcsa látvány tárul fel: igen, a lengyelek, a „KGST-bazár”. Csupa férfi és mintha díszszemlén lennének, két rendezett sorban — s előttük a min-denféle holmi is glédába állítva — várják a szoká-sos bámész-alkusz roha-mot.

Pillantás az udvarra: sok-sok üres asztal, ked-

vetlen helyezkedés, pakolá-szás, tolláskodás. Érdek-lődő egyenlőre nincs. Ígyunk talán, vagy harap-junk valamit.

A Vörös Október Tsz tejbüféjében cirógató-tar-tóztató kemence meleg. Fi-nom a kifli, a bögre kakaó. Hatházi Lajosné 18. éve reggeliztetni gondos házi-asz-szony módjára az össze-szűkülte gyomrú piacokat. Akármennyire dicsérjük, csak rázza a fejét, mondván: ez sem olyan már,

mint régen. A háztájiból való „beállítatlan” tej, az igen... Ahogy kifejték, hozta a kocsi, még langyos volt, amikor ideért; a vá-ro-s másik feléből is eljöttek érte...

Hét felé jár, özvegy Horváth Benőné jegyke-zelő kelletlenül, gyanúsán méregetve válaszol kérdé-seinkre, miközben gépies mozdulatokkal tépi le a szükséges színű és értékű

(Folytatás a 2. oldalon.)

A NYÁRI CSÚCSRA KÉSZÜL A VÍZMŰ

Az ivóvíz ugyanolyan mindennapos lételemünk, mint a levegő. Természetes, hogy van. A vízmű csak akkor jut eszünkbe, ha baj van az ellátással, vagy kényelmetlenséget okoz a csőtörés miatti útfelbontás. Pedig, ma már egyre kevesebb a jó ivóvíz és egyre több kerül eljutatása a fogyasztókhoz. Kiskunhalason és még hetven településen a Dél-Bács-Kiskun Megyei Vízmű Vállalat feladata a zavartalan vízellátás. Erről kérdeztük Csabkó Gézát, a kiskunhalasi üzem-mérnökség vezetőjét:

Nyomáscsökkenés lesz, de vízhiány nem

— A város ellátásáról három vízműtelepről 14 mélyfúrású kút gondoskodik. A kutaktól a szivattyúk 102 kilométer hosszú vezetékhalózatot keresztül nyomják a vizet. A hálózatra 6162 bekötés csatlakozik. Ezen kívül 138 közutunk is van. A rendszerhez tartozik még egy 400 köbméteres magastározó a Széchenyi úton és egy 1000 köbméteres térszíni tározó a III. számú telepen.

— Milyen a hálózat állapota?

— Kiskunhalason 1958 óta van vezetékes ivóvíz. Így, egyes részekben olyan 25–30 éves csövek és szerelvények vannak, amelyeket rossz állapotuk miatt már ki kell cserélni. Az agresszív talajvíz különösen a horganyzott bekötővezetéseket tette tönkre. Ma már műanyag csöveket építünk be. Tavaly 184 csőtörés volt a legrégibb szakaszokon.

— Hogyan ingadozik a város vízfogyasztása és milyen a termelőképességek kihasználtsága?

— A vízfogyasztást jelentősen befolyásolja az időjárás. Az évszakos ingadozások mellett a fogyasztásnak napi csúcsai is vannak, reggel 6-tól 9-ig és délután 17-től 21 óráig. A vízművek kapacitását a várható legnagyobb fogyasztásra kell kiépíteni, még akkor is, ha ez a csúcspont egy évben csak néhány napot, vagy hetet jelent. Sőt, valójában még ennél is nagyobbra, hogy néhány évig bővítés nélkül követhesse az igények növekedését. A kiskunhalasi vízmű által jelenleg kitermelhető víz: 12 ezer 600 köbméter naponta. Tavaly a kánikula egyes napjaiban ezt a mennyiséget el is juttattuk a fogyasztókhoz. Évente átlagosan 52–53 százalékos a kapacitáskihasználtság.

— Hogyan készülnek fel az idei nyárra?

— Február óta folynak az előkészületek és április 30-ig valamennyi munkát be kell fejezni. Felül kellett vizsgálni a kutak gépi és elektromos berendezéseit, a biztonsági készleteket,

el kellett végezni a hálózatosításokat és fertőtlenítéseket. Az üzemeltetési utasításokban előírtak, hogy a napi csúcsok között a magastározót és a térszíni tározót fel kell tölteni. A strandmedencék is csak éjszaka kaphatnak vizet. Optimálisan a „termelés” 25–30 százalékanak megfelelő nagyságú tároló kellene ahhoz, hogy az éjszakai, csendesebb műszakban, a kutakat maximálisan kihasználva, vizet tartalékolhassunk a tárolókban. Jelenleg azonban csak 11 százalék a tárolóterünk. Vízhiánnyal a csúcsidőszakban sem kell számolnunk, de minden erőfeszítésünk ellenére is előfordulhat, hogy egyes napokon a negyedik és a magasabb emeleten több órán keresztül nyomáscsökkenés lesz.

A fejlesztésről a vállalat igazgatójával, Szalai Józseffel beszélgettünk:

— Csúcsidőszakban a vízmű már teljesítőképessége határán van. Milyen tervek vannak a további vízigények kielégítésére?

— Öröndötesen nagy a városban az építkezések száma. Minden egyes új bekötés azonban tovább növeli a potenciális vízhiányt. A víztermelő képesség és az ellátó rendszer fejlesztése, bővítése alapvetően a városi tanács feladata. A III. számú vízműtelepen megkezdődik egy új kút fúrása, azonban ez már csak az 1988-as gondokat enyhítheti. Valószínűleg jövőre ugyanitt elkezdődhet egy 1000 köbméteres térszíni tározó építése. A telep fejlesztése további 2 kút megfúrásával és egy harmadik 1000 köbméteres tározó építésével fejeződik be. Ezek — pénz hiányában — még csak tervek.

— Sok panasz van a víz minőségére, a magas vastartalomra.

— Az ivóvíz vastartalma az egészségre nem káros. A III. számú vízműtelepen jelenleg már dolgozik a vastalanító. A víz minősége érezhetően csak akkor javul, ha majd valamennyi kútunk víze ilyen szűrőkön keresztül jut a hálózatra. A II-es telepen a tartályok már készen vannak, technológia azonban még nincs. Várhatóan 1990 után már az összes ivóvízünk jó minőségű, vas- és mangánmentes lesz. Emellett még rengeteg pénz kellene a szennyvízelvezetés és -tisztítás, valamint a fürdő fejlesztésére. És akkor még egyéb közművekről nem is beszélünk...

Nagy Árpád

Leányvállalatok az állami gazdaságban

Egészen elképesztő pletykákat hallhattunk az elmúlt hónapokban a város legnagyobb mezőgazdasági üzeméről. Mi igaz ezekből? — kérdeztük Katona Istvánt, a Kiskunhalasi Állami Gazdaság igazgatóját.

— Kétségtelenül igen jelentős szervezet-korszerűsítést hajtottunk végre — hangzott a válasz. — A közös vagyon megosztásával január 1-től két leányvállalatot hoztunk létre.

Hogy mi késztetett bennünket a szervezet megosztására? Közismert, hogy az adottságaink révén gazdaságunkat meghatározó szőlő-bor vertikum országosan is komoly gondokkal küzd. Egy emberöltő óta nem volt egymás után három ilyen kemény tél, ami sajnos alaposan visszavetette a korszerű nagyüzemi szőlőtermesztést. Ezzel együtt jár a szeszes italok értékesítésénél a hagyományos KGST-piac beszükülése, ami a kisebb hozamok ellenére is belföldi túlkínálatot okoz. Az elmondottak következtében nyereségünk tavaly a megszokottnál jóval szerényebb volt.

A vállalati tanács hozzájárulásával meghozott döntés értelmében szinte minden, a szőlő-bor vertikumtól jól elkülöníthető tevékenységet leválasztottunk az anyavállalatról. Így a Halasi Farmer Mezőgazdasági Leányvállalat a szántóföldi növénytermesztés, a húsmarha és sertéságazat, valamint az erdészet gazdája lett. A kunfehértói székhelyű Borászati Működőanyag-feldolgozó Leányvállalat vegyes profiljában pedig a nevében jel-

zett tevékenységek dominálnak. Az átszervezéstől azt várjuk, hogy az eddig olykor talán nem kellő rangot és lehetőséget kapott „kis ágazatok” élnek a teljes önállóság adta előnyökkel és eredményességüket közvetlenül mérve jobban kiaknázzák tartalékaikat. Annál is inkább, hiszen a kisebb, s így áttekinthetőbb szervezet lehetővé teszi az eddiginél gyorsabb reagálást a változó külső körülményekre. A vállalati döntések kevesebb közvetítéssel, egyenesebb úton jutnak el a végrehajtókhoz.

A tisztább profilú leányvállalatoknál ugyanakkor minden szinten jelentősen javulhat az egyéni érdekesség, ami nálunk ma az előrelépés egyik legfontosabb záloga. Nem utolsósorban a szervezeti korszerűsítés a kertészetet, a borászatot és a szolgáltató kerületet átfogó, az állami gazdaság termelési értékének csaknem 70 százalékát adó anyavállalatot is arra ösztönzi, hogy hatékonyabban bányon az eszközökkel és a munkaerővel.

Hangsúlyoznom kell, hogy az új szervezet nem jelenti a Kiskunhalasi Állami Gazdaság felbomlását, szétdarabolását. Kétségtelen, hogy a leányvállalat egy cégen belül a legnagyobb önállósággal rendelkező egység — saját irányítással, vállalati jogosítványokkal, saját mérleggel, mégis a gazdaság szerves része marad és természetesen ezernyi szállal kötődik az anyavállalathoz — mondotta Katona István.

— És hogyan látják a jövőt a leányvállalatok igazgatói?

Ferenczi Imre (Halasi Farmer):

— A hatékonyság növelése érdekében a kerületeket megszüntettük. Az ágazati irányítás nagyobb önállóságot jelent, ugyanakkor a számonkérést is jobban lehetővé teszi. A húsmarha ágazat pozíciója sajnos tavaly romlott, ami a veszteségek mérséklésére, az állomány fokozatos csökkentésére kényszerített bennünket.

Szántóföldön az árunövények részarányát kívánjuk növelni. Nagyobb lesz a napraforgó vetésterülete, ismét megjelenik az olajrettek, sőt a dinnye is. A sertéstartás évek óta jövedelmező, fő célunk: ennek megtartása, ami a háztájkák jobb kiszolgálásával érhető el. Mindenképpen nyereséges gazdálkodást várunk, amiben fontos szerep jut majd erdészetünknek is.

Baráti Péter (Kunfehértó, borászat):

— Az évek óta tartó krónikus alapanyaghiány miatt a hagyományos borkészítési és szeszgyártási csökken, ugyanakkor a borászati tevékenységek köre kiszélesedik. A kapacitások teljesebb kihasználása érdekében új termékkel is próbálkozunk, reméljük sikerrel. A korábbiinál szorosabb kapcsolatot alakítunk ki a gyógyszer- és kozmetikai iparral. Fehérje üzemünköt is jó teljesítményt remélünk 1987-ben.

Kovács Imre

A PIACON, 9-IG

(Folytatás az 1. oldalról.)

biletát, s nyújtja markát a helypénzért.

— Gyenge forgalom lesz? — Semmi. Ez nem piac. Se pénz, se áru, mindenből kevés van.

— Mindenből?

— Csak a lengyel a sok. Azokat kéne elzavarni. Nézzék meg a kereskedőinket, a sátrasokat. Drágán bérlik a placcot és egész nap a kutya se néz feléjük.

— Mégis csak megérheti nekik, ha kitartanak...

Következik a fekete, a Dunatáji Vendéglátó büféjéből. Laza is, langyos is, a kiszolgálás viszont szívélyes, hát lecsorog valahogy. Közben Horváthnéra leszünk figyelmesek, felénk tart. Tekintete egyszerre szomorúság és szigorú. Kéri: igazoljuk magunkat. Neki ugyan eszébe nem jutott volna, úgy küldték utánunk. Személyünk látán megnyugszik, s hogy vonásai enyhülnek, föllelegzünk mi is: megúsztuk...

Vinkó Sándorné, a büfé vezetője mosolyog, ő tudja miért. Amúgy sok oka nem lehet a vidámságra, hisz kuncsaftok csak elvették zaklatják. Kávét, úgy látzik máshol is mérnek, egyébbel meg alig-alig szolgálhat. Tizenkét év alatt, feleli, megszokta, hogy késik a kenyér, a péksütemény. Minden áldott nap ki kell nyitniuk, s még jó, hogy ketten van-

nak, elszorakoztatják egymást.

— Egy mázsát tessék fölírni — szól a felhozatalt összegző asszonynak az üllési Kondász Gyula. Velelőnül elegyedünk beszélgetésbe: elkapta félhangos megjegyzésünket, mellyel hűtőháznak véltük almáit. Tiltakozik. Saját termés és kamrában tartja, gondosan megválasztott hőmérsékleten, párás levegőben. Az eredmény: túlzás nélkül lenyűgöző. A ládákban sorjázó gyümölcsöt akárha most szedték volna le a fáról, bőre fényes, feszes, a leve majd kicsordul. Az ára is elfogadható. Igaza van a gazdának, nem érdemes vállalni a pesti, vagy még távolabbi fuvar tortúráit.

A kerítésbe épülve két maszek sütőgeti, első pillantásra: békésen, peccenyéjét. Korgó gyomrú vendégben szinte soha nincs hiány. Melyiket választanánk, ha úgy alakulna? Az árjegyzék, sajnos, nem segít: mindketten ugyanannyiért mérik a finomságokat. Megtudjuk: egyikük csak piacnapokon árul, egyébként vásárolják, a másiknak ez a telephelye. Nem panaszkodhatnak, állandó vevőköriük van, s remek helyük. A strand és a kórház felé menet egyaránt útba esnek. Nem csak a látogatók fogyasztanak, de az éhgyomorral vérvételeire berendelt páci-

ensek is itt laknak jól a kórházi viszonyok után.

— És a két „szomszédvár” mégsem akar megférni egymás mellett. A hajdan volt két jóbarát nincs beszélőviszonyban. Megvan a nem túl hízelgő véleményük egymás portékájáról. Ki érti ezt? Netán a létező konkurencia idegesíti ennyire őket?!

— Gyöngye-savanyú ez a mai piac — fordul felénk, karján üres szatyorról Di-cső Imréné. — Semmi sem akar „menni”. Persze koratavasszal ilyen. No, meg a fizetés is fogyóban, a nyugdíjasok pedig amúgy is szűken vásárolnak. En megjelenelek itt minden héten. Az öreg már csak kíváncsi fajta. Nem vesz semmit, de hogy ne unatkozzon, jártatja a lábát — és a száját. Úgy nézem: csak jön-megy, téblábol a nép. Nagy a drágaság, minden feljebb ugrott. Egy darab fokhagymáért tíz forintot kérnek...

Tóth Antalné előtt négy kis rakás jácint — külön-külön az 1, a 2, a 3 és a 4 forintosok —, némi örökzöld és pár tojás. Tóth Antalné 72 éves, szűkszavú fáradt és vigasztalhatatlanul szomorú. Tizenkét évvel ezelőtt hagyta el a férje, 48 éves fiát, aki rokkantnyugdíjas, öt éve ágytálasza. A fiú 2900 forintos nyugdíjából és a tanács szociális segélyéből

O Tóth Antalné illatos jácint-jával...

(havi 1100 forint) élnek. És persze abból, ami a ház körüli kis kertből összejön. Tóth Antalnének nincs kedve velünk — és mással sem — diskurálni, neki árulni kell, pénzt kell keresni, egy keveset legalább, aztán rohanni haza, ellátni egy magatehetetlen, beteg embert.

— Öt forint a paprika és a paradicsom — kínálja a palántákat Kispál Géza Rúzsáról. Akad, aki hatot kér érte. En minél előbb végezni szeretnék. Ha elviszik az összeset, négyért a maguké.

Kiderül még: otthon a család 30 négyzetméternyi föld alatt mintegy tízezer palántát nevel. Ennek a szezonja eltarthat a hónap végéig. Állandó árus helye van a halasi piacon és ez jobb, mint a szegedi.

Csáki Ferencné piacgondnok tömören jónak minősíti a mai piacot. Bár

(kormos—kutas)

PIHENNEK, SZÓRAKOZNAK, EBÉDELNEK

Klub nyugdíjasoknak

Mindössze négy szoba. Mint egy népesebb családnak. Bár annál többen töltik itt idejüket, mégsem tekinthető szűknek a hely. Mindenki kényelmes, nyugodt körülmények között pihenhet, szórakozhat. S ha az előbbi hasonlatnál maradunk, a hangulat valóban családlás. A nemrégiben átadott nyugdíjas klubba látogatunk el, a Szilárd utcában.

Negyvenvalahányan jönnek el ide naponta. Egy családi házat alakítottak át számukra: társalgó, ebédlő, férfi és női pihenő kapott benne helyet. Reggel nyolckor nyitnak — itt van a gondozó központ is — és délután négykor zárnak. A vezető, Gáspár Béláné mondta:

— A tagsági díj 150 forint, az étkezésért külön kell fizetni. Van aki 66, van aki 301 forintot térít az ebédért, de a 2490 forintos nyugdíj alattiak semmit. Gyakoriak itt a kulturális rendezvények, a TIT-előadások, a vetítések és minden csütörtökön orvosi vizsgálaton vehetnek részt az idős emberek.

— Mi mással tölthetik meg napjaikat?

— Olvasással, tévézés-sel, rádió- és lemezhallgatással.

— Kik járhatnak ide?

— Elsősorban a magányosok, akik társaságra, programokra vágyanak. De vannak itt házaspárok is. Az biztos: már most szűk a klub, sokan érdeklődnek még.

A legidősebb „vendég” a 85 éves **Máriás András**, a legfiatalabb **Váradi József**, 55 éves. Itt tudnak mosni, vasalni, fürödni, mondják. Névnapot, születésnapot közösen ünnepelnek. Mehetnek moziba, színházba és kirándulni is. Jól érzik magukat. Aki pedig megbetegszik, lakására viszik az ebédet és rendszeresen látogatják.

Sok vállalat, szövetkezet, intézmény szocialista brigádja nyújt segítséget, főleg munkával, illetve annak eljuttatásával.

— Két gyereke volt, a fiam két éve halt meg — hallottam Máriás Bandi bácsitól. — Négy unokám és ugyanennyi dédunokám is van. Járak hozzájuk, de ők sem árának rá mindig. A

O Balra: Horváth Szép Benő és felesége.

társaság meg hiányzik, egyedül nem jó. A feleségem hat évvel ezelőtt hagyott itt. Hál' istennek, az egészségemmel nincs baj. Ide szívesen járok. Tíz óra körül bejövök, kártyázom, megebédelek, beszélgetek és korá délután hazamegyek.

Egy asztalnál özevgy **Gusztos Sándorné, Albert Józsefné, Janovics János** és felesége (ők is túl a nyolcvanon), **Tassi György**,

Török Imre és Szép Miklós ült. Kártyáztak. Nem messze tőlük egy házaspár: **Horváth Szép Benő** és felesége. Pontosan fél évszázada vannak együtt, 3700 forintból élnek, a papa kissé beteges, tüdő- és szívvasztmás. Alig bír járni, de jön, mert jól érzi magát. Amíg pihenget, a mama a konyhában segít.

Hát így élnek itt a halasi öregek...

(temesi)

A KEDÉLYBORZOLÓ PUMA*

„Irigylem a Szerzőt, mégpedig azt, aki találkozott a pumával. Csodálatos élmény lehetett kora reggel egy pumával csevegni az erdőben...”

Miért gondolom a kora reggelt?! Csakis ebben a napszakban történhetett a találkozás, hisz ha a cikk írója a reggeli órákban nem az erdőben bókászlik, akkor bizonyára otthon hallgatja a rádiót. Abból pedig megtudhatta volna, hogy kár a pumát a vadászokkal együtt emlegetni. A reggeli hírekben ugyanis egy neves jogászt közölt a tény, miszerint a vadászok a pumát nem lőhetik le. Ez bizony rendelet, méghozzá szinte törvényerejű, amin lehet vitatkozni, hogy jó vagy rossz, csak nem érdemes mert attól a puma még vidáman éli világát.

Szóval, elég lett volna bekapcsolnia a rádiót (melyből a tranzistoros típus még a Szarkás-Debeáki erdőben is hallgatható, és ontja az információt, ugyanis villany sem kell hozzá), s máris tudomására jutott volna, hogy a szegény vadász nem tehet semmit.

Hiába találkozna akár a legjobb, legfejlettebb pumával is, a „durranó bot”-jával nem ott és akkor durrant, amikor akar, és nem arra, amire kedve szottyan, hanem csak amire engedélye van.

Apropó! A „durranó bot” kifejezés azt azért bizonyítja, hogy a T. Szerző, mielőtt leült volna művét megírni, előzetesen tájékozódott a vadászatról, legalább is annyit, hogy a VUK című mesefilm

megnézte, és már ez is valami.

Vártam azért, hogy a cikkben lesz valami jó ötlet vagy javaslat, de nem lett. Nekem viszont van, íme:

1. A T. Szerző, ha már ilyen jó barátságba keveredett a pumával, akkor számíthat rá, hogy az visszaadja a vizitét. Namármost! Ez esetben próbálja megtanítani a pumát gépírn. Ha ez sikerül, akkor a puma attól kezdve ontan fogja az ilyen jellegű riportokat és békében hagyja a birkákat, mert, szerintem, ami a gépen és a papíron kívül ehhez szükséges, annyi a pumának is van. Arra azért vigyázni kell, hogy senki ne nézzen rá, mint borjú az újkapura, mert a borjú idegesíti, ezt már többször bizonyította.

Igen Tisztelt Vadász Úr!

Öszintén köszönöm levelét, hiszen nem mindig adatik meg, hogy a megjelent cikkekre válasz érkezik a szerzőnek. Ön viszont szinte csipőből tüzelt, önérettel és iróniával töltött lövedékével, bár megérttem. A pumára nem tüzelhet, jól jön egy kis pótcselekvés. Most elárulom: az Ön nevét is láttam a puma listáján és már sajnálom is, hogy nem értesítettem erről. Ha megmarná Önt, meg azt hihetné, én uszítottam Önre. Valóban megbeszéltem egy második találkozót is vele s bizonyára el is jön, ha a vadórt sikerül elkerülnie, (mert ugyebár ő azért lelőheti). Az elágazásnál találkozunk majd. Természetesen csak akkor, ha nem betegedett meg a cikkemtől. Bár túlságosan nem félttem, neki, föltehetően, van humorérzéke...

Kispéter Imre

* Az első számban megjelent humoros kis írással nem kívántunk élelődni és indulatokat kavarni. A fenti szöveggel a puma-ügyet lezártuk tekintjük. legfeljebb a nagyvad elejtéséről szeretnénk még beszámolni — de minél előbb. — A szerk.

Felhős az égbolt csillagdánk felett

Úgy indult a beszélgetés, hogy **Balogh István** csillagászról írok, aztán a végén már tudtam, nem róla, érte kell szólnom.

Néhány éve a tömegkommunikáció bőségesen tárja elénk a villanyképerlőből lett csillagász életét, munkásságát. Azóta mindannyiunk Balogh István országos — sőt: nemzetközi — hírnévre tett szert.

Gondoltam, a Gózon István Művelődési Központban, ahol csillagász stábstuszt kapott, előtanulmányként megnézem videón a róla készült és a hét műsorában sugárzott riportot. Már nincs meg, letörölték: valami „fontosabb”(!) anyag felvételéhez kellett éppen az a kazetta.

A professzionista műszerrel felszerelt halasi obszervatóriumot ezek keresik fel évente hazánk és Európa minden részéből. Az alatta levő, egyszerű lakásban tanácselnökünk megértő segédletével valószínűleg természettudományi stúdió létesül, szolgálva a felnövekvő nemzedék természettudományos ismereteinek gyarapítását. Csillagászkunk pedig járja az iskolákat, a környező településeket, hogy igalmas és rejtélyes szakmájával megismertesse a diákokat. Úgy néz ki tehát, minden a legnagyobb rendben a halasi Csillagda körül. És mégsem, sajnos.

Ahogy csillapul a tévé, a rádió és a sajtó kíváncsisága, mintha némelyeknek kezdene kellemetlenné válni ez a csillagda. Van hozzáértő gazdája, csak éppen a mecénás hiányzik: a művelődési központ úgy tűnik, legszívesebben megszabadulna tőle. Nincs pénz a „működtetésére”, az alapvető műszerek számának növelésére, illetve a már ott levők karbantartására. A télen szétfagyott barométer például használhatatlan, s Balogh István esténként az ob-

szervatóriumban zseblámpánál figyel karórán a pontos időt, mert nem futja egy 800 forintos falórára...

A közismerten nyugodt természetű csillagász tekintete akkor borul el igazán, amikor a közelmúltbeli Kréta-szigeti **HALLEY** expedícióról kérdeztem. Szakmai meghívóval a zsebében a kilencezer forintos részvételi díjért házalt, ám támogatást sehol sem kapott. Talán érthető, milyen alkalmat szalasztottunk el, ha hozzáteszem: ilyen programon részt venni egy emberöltő alatt csupán egyszer van lehetőség. A nagy patronus **dr. Kulín György** professzor, aki mindig is féltő gonddal viseltetett a halasi csillagvizsgáló és annak nagyreményű kezelője iránt, is szomorúan konstatálja a gondfelhők tornyosulását.

Balogh István már eddig is hírnevet szerzett Kiskunhalasnak, amiről egyebek között tanúskodik a „Tudományért” kitüntetés is, ezt tavaly az országban csupán ketten vehették át. A tudományért, valamennyiünk szellemi épüléséért dolgozik. Kár lenne figyelmeztetést adni az obszervatórium hovatartozására, fenntartására, mindennapi apró gondok megoldására fecsérelni. A patronálások, adakozások és téglajegyek sokaságában olykor elfeledkezzünk meglévő értékeinkről, alapvető érdekeinkről. Balogh István az általa épített csillagdában akar tevékenykedni és utódot nevelni Európában egyedülálló alkotásához. El kellene dönteni: mennyire fontos ez nekünk, mert így utólag túlságosan színesnek tűnik a körülötte nemrég fölvert por, mint ha nem is a városból, hanem a tejútról sugározta volna adását a televízió...

Posztobányi László

MUNKAHELYI OLIMPIA

Kezdetnek nem rossz

A téli munkahelyi olimpiát először rendezte meg a KISZ városi bizottsága, a városi szakszervezeti bizottság és a városi tanács ifjúsági és sportosztálya. Újdonságát az adta, hogy négy sportág — asztalitenisz, sakk, teke, tollaslabda — összesített eredménye alapján a legeredményesebb üzem, intézmény egy évre elnyerte az e célra alapított vándorserleget.

A versenyt kiírók törekvését dicséri, hogy a nők részére is meghirdették mind a négy sportágban a vetélkedőt. Mint utólag kiderült: az összesített pontversenyt az a csapat nyerte — de a dobogós helyezések is azoknak jutottak —, akik a leginkább mozgósítani tudták a nőket. S még egy érdekesség: a négy hónapon át tartó versenysorozatban 23 munkahelyi csapatai vettek részt.

A végeredmény:

ASZTALITENISZ

Nők: 1. papírpapíri vállalat, 2. városi tanács, 3. TEXCOOP. Férfiak: 1. kórház, 2. pedagógusok, 3. városi tanács, 3. áfész.

SAKK

Nők: 1. városi tanács, 2. kórház, 3. úttörőház. Férfiak: 1. állami gazdaság, 2. faipari szövetkezet, 3. városi tanács.

TEKE

Nők: 1. Ganz-MÁVAG, 2. állami gazdaság, 3. faipari szövetkezet. Férfiak: 1. Ganz-MÁVAG, 2. városi tanács.

TOLLASLABDA

Nők: 1. faipari szövetkezet, 2. TEXCOOP, 3. kórház. Férfiak: 1. kórház, 2. KIOSZ mozgássérült intézet, 3. Ikarus.

ÖSSZESÍTETT PONTVERSENY: 1. városi tanács (53 ponttal), 2. kórház (40 pont), 3. Ganz-MÁVAG (36 pont), 4. faipari szövetkezet (29 pont), 5. állami gazdaság (23 pont), 6. pedagógusok csapata (15 pont).

Arvay Mihály

Időszerű növényvédelem

A hosszú, szigorú tél ellenére a gyümölcsösökben és szőlőkben a betegségek és a kártevők áttelelő alakjai nem pusztultak el, tömeges fellépésükre számíthatunk. Ezért ott, ahol a kora tavaszi, úgynevezett lemosó permetezést még nem végeztük el, haladéktalanul hajtsuk végre azt. Ez alapvetően meghatározza és megalapozza egész évi növényvédelmi munkánk eredményességét. A Novenda, a Neopol, a Báriumpolisulfid és a Neviszák alkalmazható e célra.

Rügypattanáskor, illetve azt követően a gyümölcsösökben lisztharman ellen a kollid kén tartalmú szerekkel túlmenően a Karathane FN-57 és LC, az Afugán, a Chinoín Fundazol, a Rubigán, a Saprol, a Nimród címkéjű készítményeket használjuk. Az egyéb betegségek ellen ajánlott készítmények: a Zineb, az Antracol, a Dithane M-45, a Polymam Comb, és az Orthocid. A rovarkártevők BI-58, Sinoratox, Metation, Sumithion, Nexion, Safidon, Unifosz és Anthio néven ismert szerekkel tarthatók távol. A levéltetvek ellen a Pirimor a legjobb.

A betegségek és a kártevők irtására alkalmazott szereket egymással keverve, egyenletben juttassuk ki a megvédendő felületre. Külön-külön készítsünk az egyes szerekből először törzsolatokat és azután keverjük azokat össze.

A szőlőrugek boncolása alkalmával tömeges levélatka népesség jelenlétét állapítottuk meg. Ezért nagy kártételre kell számítani. Most időszerű a szőlőtőkék lemosó permetezése. A Novenda nemcsak az atkákat pusztítja el, de a szőlőlonca hernyói, a gyapjas pajzstetű lárvái és a kendermagbogár ellen is hatásos.

A szőlő fakadása után, az úgynevezett 2—3 leveles állapotban a Mitac, a BI-58 és a Sinoratox elnevezésű szerek valamelyikét alkalmazzuk. Felhasználásuk előtt gondosan olvassuk el a csomagolóburkolaton feltüntetett tudnivalókat.

Saját magunk, embertársaink és környezetünk megvédése érdekében az előírt munkaegészségügyi óvrendszabályokat maradtalanul tartsuk be.

Szűcs József

